

## **ПРОБЛЕМИ БЕЗРОБІТТЯ МОЛОДІ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Конституція України стаття 43 передбачає право на працю та трудову діяльність.

Кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується [2].

Держава створює умови для повного здійснення громадянами права на працю, гарантує рівні можливості у виборі професії та роду трудової діяльності, реалізовує програми професійно-технічного навчання, підготовки і перепідготовки кадрів, відповідно до суспільних потреб.

Ринкові перетворення в Україні супроводжуються багатьма відчутними соціально-економічними наслідками для суспільства, в тому числі й безробіттям населення. Безробіття молоді на сьогоднішній день є надзвичайно актуальною проблемою. Щорічно на ринок праці виходить велика кількість випускників шкіл, професійно-технічних та вищих навчальних закладів. Юнакам і дівчатам після закінчення навчання, як правило, дуже важко влаштуватися на роботу.

Безробіття – соціально-економічне явище, коли частина працездатного населення не може знайти роботи, стає відносно надлишковою, поповнюючи резервну армію праці [1].

Основні типи безробіття – добровільне, "природне" (або соціальне), та вимушене.

Комплексний характер причин безробіття. Безробіття зумовлене низкою причин зокрема: структурними змінами в економіці; нерівномірністю розвитку продуктивних сил в народному господарстві загалом і в окремих його регіонах; постійним прогресом техніки, особливо розгортанням НТР; пошуком працівниками нових робочих місць з метою отримання більшої зарплати, змістовнішої роботи; диспропорційним розвитком економіки; обмеженістю попиту на товари і послуги тощо.

До чинників формування безробіття можна віднести такі: недостатній рівень сукупного ефективного попиту; негнучкість системи відношення цін і ставок заробітної плати і викривлення в ній, пов'язані з грошовою експансією держави і подальшою інфляцією; недостатня мобільність робочої сили; структурні зрушення в економіці; дискримінація на ринку праці щодо жінок, молоді та національної меншості; демографічні зміни в чисельності та складі робочої сили; сезонні коливання в рівнях виробництва окремих галузей економіки.

Безробіття характеризується двома основними показниками: рівнем безробіття; тривалістю безробіття.

Щорічно в Державну службу зайнятості звертаються близько 5–7% (92 тис) випускників навчальних закладів [3].

Демографічну структуру ринку праці України утворюють більше ніж на третину молоді люди, а саме безробітна молодь таких груп, як: випускники загальноосвітніх шкіл, професійно-технічних і вищих навчальних закладів; звільнені у зв'язку зі змінами в організації виробництва; військовослужбовці, звільнені зі строкової служби у Збройних силах; жінки, які перебували у відпустці з догляду за дітьми, домогосподарки; інші категорії (звільнені у зв'язку з плинністю кадрів, школярі 9–10 класів, молодь, незайнята більше одного року, та ін.).

Основними мотивами, що спонукають молодь змінити роботу або знайти додатковий заробіток, є :

- 1) низький рівень оплати праці;
- 2) кар'єрне зростання;
- 3) незадоволеність умовами праці;
- 4) майбутнє звільнення або закінчення строку контракту;
- 5) невіплата заробітної плати;
- 6) невідповідність роботи отриманій кваліфікації;
- 7) інші особисті причини.

Ситуація, що складається на українському молодіжному ринку праці, є напруженою і характеризується погіршенням, тобто збільшуються масштаби як зареєстрованого, так і прихованого безробіття. Можливості молоді на селі обмежені, через їх низьку конкурентоспроможність в порівнянні з іншими категоріями населення. Деградація сільської молоді викликана розчаруванням у пошуках високого і стабільного заробітку [4].

Після закінчення навчального закладу працювати безпосередньо в сільськогосподарському виробництві виявили бажання лише 19% студентів, при цьому понад 90% опитаних пов'язують свою професійну діяльність і життя не з селом, а з містом.

За даними статистики у сільськогосподарському виробництві України зайнято 4,6 млн. чол., або 24,4% від загальної чисельності. Серед економічно активного населення сільська безробітна молодь у віці 15–35 років становить більшість.

Головними чинниками неповного використання трудового потенціалу молоді в сільському господарстві є такі: скорочення кількості підприємств, які займаються виробництвом та реалізацією сільськогосподарської продукції; сезонність робіт в аграрному секторі; низький рівень професійних якостей молодих спеціалістів; невідповідність кваліфікації сільських спеціалістів потребам аграрного комплексу; збереження низької заробітної платні та заборгованість з її виплати.

Механізмами забезпечення сільської молоді робочими місцями є такі: цілеспрямована профорієнтаційна робота серед сільської молоді шкільного віку з урахуванням регіональної специфіки; вирішення питання транспортного зв'язку сільської місцевості з містом;

За результатами дослідження можна зробити такі висновки, що рівень безробіття в країні напряму залежить від стану економіки країни. Проблема безробіття в країні є однією з головних. Безробіття не може бути доцільним ні в економічному, ні в соціальному плані, оскільки його зростання створює цілий комплекс проблем: скорочується купівельна спроможність населення, бюджет втрачає платників податків, підприємство – персонал. Зростають ризик соціального напруження, додаткові витрати на підтримку безробітних. Безробіття вважається, з одного боку, важливим стимулятором активності працюючого населення, а з іншого – великим суспільним лихом. Всі країни світу прикладають багато зусиль для подолання безробіття, але жодній ще не вдалося ліквідувати його повністю.

#### **Список використаної літератури:**

1. Козлов А. А. Социальная работа за рубежом: состояние, тенденции, перспективы: Сб. науч. очерков. – М.: Флинта, 2014.
2. Наказ Міністерства праці та соціальної політики від 14.12.2000 р. " Про затвердження Порядку надання допомоги по безробіттю , у тому числі одноразової її виплати для організації безробітним підприємницької діяльності.– Офіційний вісник України.,2000.,№ 51.
3. «Азаровщина» і безробіття замість податкової справедливості // [Електронний ресурс]. <http://www.dw-world.de/dw/article/0,,6246736,00>.
4. Скуратівський В.А., Палій О.М., Ліанова Е.М. Соціальна політика: Навч. посібник.–К.:УАДУ,2007.
5. Шевчук П. І. Соціальна політика. – Львів: Світ, 2013.
6. Коуз Р. Фирма, рынок и право. – М., 2013.